

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทรัพยากรอันทรงคุณค่าและสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่องนั่นคือ ทรัพยากรมนุษย์ (ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว, 2539 : 21-48) ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ถือว่ามนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคนไทย ให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตเป็นคนดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีค่านิยมที่ดีงาม และมีจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของประเทศ (กรมสามัญศึกษา, 2540 ค : 3-5)

Rajabhat Mahasarakham University

การพัฒนาคนต้องเริ่มต้นที่การให้การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา และการศึกษาเป็นกระบวนการสร้างคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ (กรมสามัญศึกษา, 2540 ก : 3) โดยที่ภารกิจของระบบการศึกษาจะต้องช่วยสร้างประชากรที่มีคุณภาพให้กับประเทศ (สุรัฐ ศิลปอนันต์, 2542 : 2) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดไว้ชัดเจนในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาประเทศต้องเริ่มที่การพัฒนาคน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาให้มนุษย์สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น เป็นสถาบันทางการศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาทางด้านช่างเทคนิค และวิศวกรเทคนิคทางช่างอุตสาหกรรม ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้สูงขึ้นและเกิดการพัฒนายั่งยืนโดยแนวทางของการพัฒนาศักยภาพของคนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2544 – 2549) ที่ต้องการส่งเสริมและจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้

ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยขยายการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคทั่วถึง และมีคุณภาพให้ครอบคลุมเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ พัฒนาการศึกษามีรูปแบบหลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่น และก้าวทันโลกที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สู่ชุมชน ท้องถิ่น ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ดำเนินการสอนเป็น 2 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตร 2 ปี รับผู้สำเร็จระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเข้าศึกษาต่อ 2 ปี ทั้งรอบเช้าและบ่าย ในประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี และ 4 ปี รับผู้สำเร็จระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีการแบ่งส่วนการบริหารราชการตามระเบียบราชวมงคล พ.ศ. 2519 ออกเป็น 7 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริการการศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ฝ่ายกิจการพิเศษ ฝ่ายวิจัยและฝึกอบรม และฝ่ายบริหาร มีผู้รับผิดชอบดำเนินงานวางแผนการปฏิบัติการ คือ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าแผนกวิชา (คู่มือนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. 2545 : 9)

จากสถิติการรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น แต่ละปีการศึกษา มีผู้สนใจสมัครเรียนเกินกว่าสถาบันจะรับไว้ได้ แต่เมื่อคนเหล่านั้นผ่านการกระบวนการคัดเลือกของสถาบันได้เข้าศึกษาในสถาบันแล้วปรากฏว่านักศึกษามีการออกกลางคันก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ถึงร้อยละยี่สิบซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักศึกษาต้องออกกลางคันได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาค่าใช้จ่าย ปัญหาที่อยู่อาศัย สถิติปัญญา ของผู้เรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ตลอดจนการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นเป็นต้น จึงเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษา และเป็นการเสียโอกาสแก่ผู้ที่ต้องการเข้าเรียนที่ไม่ผ่านการคัดเลือก (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น. 2545 : 4)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาของนักศึกษาในคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนและพบปัญหาเหล่านี้กับนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และเพื่อต้องการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดซึ่งปรับปรุงจากผลการวิจัยของ นุญมา วาจาสิทธิ์ (2537 : บทคัดย่อ) ซึ่งสรุปว่าปัญหาของนักศึกษาสามารถจำแนกได้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านการเรียน
2. ปัญหาด้านการเงิน
3. ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
4. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย
5. ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาของนักศึกษาในคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น ใน 5 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านการเรียน
 - 1.2 ด้านการเงิน
 - 1.3 ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
 - 1.4 ด้านสุขภาพอนามัย
 - 1.5 ด้านที่อยู่อาศัย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาของนักศึกษาในคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น ใน 6 แผนกวิชาช่าง คือ
 - 2.1 แผนกวิชาช่างกลโรงงาน
 - 2.2 แผนกวิชาช่างกลโรงงาน-เครื่องจักรกลอัตโนมัติ
 - 2.3 แผนกวิชาช่างโลหะ
 - 2.4 แผนกวิชาช่างท่อและประสาน
 - 2.5 แผนกวิชาช่างออกแบบการผลิต
 - 2.6 แผนกวิชาช่างเครื่องกล

3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาอื่นๆ ของนักศึกษาคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น ในด้านอื่น ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัญหาของนักศึกษาคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาในคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต ที่ต่างแผนกวิชากัน มีปัญหาต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

ขอบเขตการวิจัย

1. เนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย มุ่งศึกษาปัญหาของนักศึกษาในคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ นักศึกษา ในคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน 180 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชมศรี สะอาด. 2543 : 40) เปิดตารางและปรับตามธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างรวม 126 คน ใน 6 แผนกวิชาช่าง แยกได้แผนกวิชาละ 21 คน

3. ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 นักศึกษาในคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น ทั้ง 6 แผนกวิชาช่างดังนี้

- 1) แผนกวิชาช่างกลโรงงาน

- 2) แผนกวิชาช่างกลโรงงาน-เครื่องจักรกลอัตโนมัติ
- 3) แผนกวิชาช่างโลหะ
- 4) แผนกวิชาช่างท่อและประสาน
- 5) แผนกวิชาช่างออกแบบการผลิต
- 6) แผนกวิชาช่างเครื่องกล

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ปัญหาของนักศึกษาจำนวน 5 ด้าน คือ

- 3.2.1 ปัญหาด้านการเรียน
- 3.2.2 ปัญหาด้านการเงิน
- 3.2.3 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
- 3.2.4 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย
- 3.2.5 ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นิตยภัตพิเศษ abhat Mahasarakham University

1. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น ในคณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต
2. วิทยาเขต หมายถึง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น
3. คณะวิชา หมายถึง คณะวิชาเทคโนโลยีการผลิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น
4. ปัญหาของนักศึกษา หมายถึง ความรู้สึกคับข้องใจ ความวิตกกังวล ความกลัว การขาดความมั่นใจ ของนักศึกษาที่อาจเป็นอุปสรรคในการศึกษา ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ ตามความมุ่งหวัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับคณาจารย์ อาจารย์ฝ่ายแนะแนว ฝ่ายกิจการนักศึกษา และฝ่ายบริหาร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตขอนแก่น ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรและบริการต่างๆ สำหรับนักศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. เพื่อนำเสนอข้อมูลอันจะเป็นแนวทางสำหรับสถาบันการศึกษาอื่น นำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์กับสถาบันของตน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University